HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הלכה ד

מתני' המקדיש[ט] נכסיו והיו בהן דברים ראויין לקרבנות הצבור [א]ינתנו לאומנין בשכרן דברי ר"ע אמר לו בן עזאי אינה היא המדה אלא מפרישין מהן שכר האומנים ומחללין אותן על מעות האומנין ונותנים אותן לאומנין בשכרן וחוזרין ולוקחים [ב]אותה מתרומה חדשה המקדיש[ג] נכסיו והיה בהן בהמה ראויה על גבי מזבח זכרים ונקבות רבי אליעזר אומר [ב]זכרים ימכרו [ד]לצרכי עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסיו לבדק הבית רבי יהושע אומר זכרים עצמן יקרבו עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית אמר ר"ע רואה אני את דברי ר' אליעזר מדברי רבי יהושע שר' אליעזר (א)השוה את מדותיו ור' יהושע חלק א"ר פפיים שמעתי את דברי שניהן המקדיש בפירוש כדברי ר' אליעזר והמקדיש סתם כדברי ר' יהושע (ב)המקדיש[ה] נכסיו והיו בהן דברים ראוים לגבי מזבח יינות ושמנים ועופות ר' אליעזר אומר [ג]ימכרו לצרכי אותו המין ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית:

גמ' המקדיש וכו' לקרבנות צבור: ר'[ו] יוחנן אמר (ג)קטורת אמר רבי הושעיה תיפתר באומן משל בית אבטינס שהיה נוטל בשכרו קטורת מה טעמא דבן עזאי שאין ההקדש מתחלל על המלאכה אלא על המעות: תמן[ז] תנינן יש בקדשי בדק הבית [ד]ששתם הקדשות לבדק הבית הקדש בדק הבית [ה]חל על הכל [ו]ומועלין בגידוליהן ואין בהן הנייה לכהנים אמר רבי חנניה דר' ליעזר היא דתנינן המקדיש נכסיו והיתה בהן בהמה ראויה ע"ג מזבח זכרים ונקבות רבי ליעזר אומר זכרים ימכרו לצרכי עולות ונקיבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית אמר רבי יוחנן טעמא דרבי ליעזר [1]ואיש כי יקדיש את ביתו קודש לה' במה אנן קיימין אם בבית דירה (ד)כבר כתיב [2]ואם המקדיש יגאל את ביתו אלא כי אנן קיימין במקדיש נכסיו [א]מכן ששתם הקדשות לבדק הבית אמר[ח] רבי זעירא רב חונה בשם רב במה פליגין במקדיש נכסיו אבל במקדיש עדרו כל עמא מודיי שהוא למזבח רבי בא רב חונה בשם רב מה פליגין במקדיש עדרו אבל במקדיש נכסיו כל עמא מודיי שהוא לבד"ה (ה)על דעתיה דרבי זעירא ניחא וקשיא על דרבי בא בהמה לא למזבח היא [ב]בהמה למזבח היא [א] ולמה סתם האיש הזה שהוא כאומר לא יהיה אלא לבד"ה רבי יוחנן אמר לא שנייא היא המקדיש נכסיו [ז]היא המקדיש עדרו היא המחלוקת (רבי אבא בשם רבי אבהו בשם ר' אחא) רב חונה בשם רב רבי אבהו בש' רבי יוחנן קדשי בד"ה שפודאן תמימין יצאו לחולין מתני'[ט] אמרה כן ולדן וחלבן מותר לאחר פדיונן רב

ריבב"ן

מתני' ראויין לקרבנות לצור. מפרש בירושלמי קטורת ינתנו לאומנין בשכרן לאומני בית אבטינס בן עזאי לא סבירא ליה ליתן הקטורת לאומנין וטעמא מפרש בתוספתא ובירושלמי לפי שאין ההקדש מתחלל על המלאכה ומתני' דלעיל סתמא כבן עזאי: מתני' המקדיש נכסיו. סתם זכרים ימכרו לצרכי עולות אע"פ שאין פודין תמימין דוקא קדשי מזבח אבל קדשי בדק הבית נפדין תמימין דקי"ל בתמורה המתפיס תמימים לבדק הבית כשהן נפדין אינן נפדין אלא למזבח שכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם וכן מפרש בירושלמי ר' חזקיה בשם ר' יוסי קדשי בדק הבית נפדין תמימין יצאו לחולין אין תימר לא יצאו לחולין היאך קדשי מזבח חלין על קדשי בדק הבית דס"ל לר' אליעזר דסתם הקדשות לבדק הבית ואין אדם חולק הקדשו לקדשי מזבח ולקדשי בדק הבית והכי מוכח בזבחים בפרק טבול יום דר' אליעזר סבר אין אדם חולק הקדשו[י] דלא שביק איניש קדשי מזבח ועביד קדשי בדק הבית: ירושלמי

מסורת הש"ם

א) כריתות ו ע"א, ב) אותן, ג) ב"ב קנא א זבחים קג א תמורה כ א ודף לא ב, ד) ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו וכו', ה) ב"ב שם (זבחים שם), ו) כריתות ו א ולעיל הל"ג, ז) תמורה לא ב, ח) שם, ט) חולין קל א, י) הדבר צ"ע דלר"א דס"ל דאין אדם חולק הקדישו א"כ ע"כ דלא ס"ל הך סברא דלא שביק איניש וכו' ואולי צ"ל ולא אמרינן דלא שביק וכו', כ) הדבר צ"ע דהא בהדיא תנן דמביא בדמיהן עולות ואולי דטעות סופר הוא וצ"ל ויביא בדמיהן עולות ועור הזכרים וכו',

עין משפט נר מצוה

לה א מיי' פרק ה מערכין הל"י:
לו ב מיי' שם הל"ז:
לז ג מיי' שם הל"ח:
לח ד מיי' שם הל"ז ופ"ו הל"א:
לט ה מיי' שם פ"ו הלכה ח:
מ ו מיי' פרק ה ממעילה הל"ו:
מא ז מיי' פרק ה מערכין הל"ז:

נוסחת הבבלי

(א) השוה את מדתו כו' שמעתי כדברי שניהן כו': (ב) המקדיש נכסים כו' ר' אלעזר כו': (ג) קטורת ר' יהושע אמר כו' לבד"ה וחלין על הכל כו' אמר ר' חנינא דר' אליעזר כו' ר' אליעזר כו' ימכרו לזבחי שלמים כו': (ד) כבר נאמר כו' במה אנן קיימין במקדיש את נכסיו מיכאן כו' רב הונא כו' אבל המקדיש עדרו כו' ר' בא ר' הונא כו': (ה) על דעתיה דר' יוחנן לא שניא כו' ר"א בשם ר' אבהו בשם ר' אחא קדשי כו':

הגהות הגר"א

משנת אליהו

גליון הש"ם

תקלין חדתין

תורה אור השלם

1 וְאִישׁ כִּי יַקְדִּשׁ אֶת בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיְיָ וְהֶעֱרִיכוֹ הַכֹּהֵן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כַּאֲשֶׁר יַעֲרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן כֵּן יָקוּם: ויקרא כז יד
2 וְאִם הַמַּקְדִּישׁ יִגְאַל אֶת בֵּיתוֹ וְיָסַף חֲמִישִׁית כֶּסֶף עֶרְכְּךָ עָלָיו וְהָיָה לוֹ: ויקרא כז טו